

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 12 Aralık 2024

Sayı : 8237

20909

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı **Sayın Yılmaz Tunç** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

2022 yılında mevcut F Tipi Cezaevlerinden daha yüksek güvenlikli şartlarla inşa edilen S ve Y Tipi Cezaevleri açıldı. S ve Y tipi adı verilen cezaevlerinin açılmasıyla; bu cezaevlerine nakil işlemleri gerçekleştirilen tutukluların ve hükümlülerin hak ihlallerine uğradıklarına dair şikayetleri kamuoyuna yansımıştır.

S Tipi Cezaevlerinin 500-550 kapasiteli, havalandırma bulunmayan tek kişilik ve üç kişilik hücrelerden oluştuğu; Y tipi cezaevlerinin de 350-400 kapasiteli ve tek kişilik havalandırması olmayan hücrelerden oluştuğu bilinmektedir.

Tutuklu ve hükümlülerin kamuoyuna yansıyan ve hak ihlallerine yol açan uygulamaları; mimari yapı nedeniyle sosyal alanların kısıtlı olması, iki tip cezaevinde de gazete, kitap, radyo vb haklarının kısıtlanması, günde sadece bir saatliğine havalandırmaya çıkarılma gibi fiziki ve ruhsal sağlık bakımından geri dönülemez hasarlar bırakabilecek uygulamalardır.

Tutuklu veya hükümlü yurttaşlarımızın ailelerinin yaşadığı şehirlerden çok daha uzak şehirlerdeki cezaevlerine nakledilmeleri de hak ihlallerine yol açan bir izole etme uygulamasıdır. Ayrıca yargılamalarının yapıldığı mahkemelerden kilometrelerce uzaklıktaki cezaevlerinde tutulan tutuklu ve hükümlülerin, duruşma salonlarına fiziki olarak gitmeleri de engelleniyor. Dolayısıyla duruşmalara, cezaevlerinde bulunan SEGBİS odalarına giderek katılıyorlar. Mahkemede fiziki olarak bulunamayan tutukluların adil yargılanma hakları ihlal ediliyor.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de toplam S ve Y tipi cezaevi sayısı kaçtır?
2. S ve Y Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevlerinde kalan yurttaşlarımızın sayısı nedir?
3. Bahse konu cezaevlerinde kalan tutuklu ve hükümlülerin suç çeşitliliği oranı nedir, kaç siyasi davalar sonucu cezaevinde bulunmaktadır?
4. Cezaevlerinde kalan yurttaşlarımıza günde sadece 1 buçuk saat havalandırma hakkı verilmesinin gerekçesi ve izahı nedir?

5. İki tip cezaevinde de gazete, kitap, radyo gibi hakların kısıtlanmasının gerekçesi ve izahı nedir?
6. Y ve S tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevlerindeki uygulamaların; tutuklu ve hükümlü yurttaşlarımız üzerinde yarattığı fiziki ve ruhsal hasarlara ilişkin Bakanlık tarafından yapılacak çalışmalar nelerdir?
7. Tutuklu veya hükümlü yurttaşlarımızın nakledikleri cezaevleri hangi kriterlerle belirlenmektedir?
8. Tutuklu veya hükümlülerin ailelerinin yaşadığı şehirlerden çok daha uzak şehirlerdeki cezaevlerine nakledilmelerinin gerekçesi ve izahı nedir?
9. Tutuklu veya hükümlülerin yargılamalarının yapıldığı mahkemelerden kilometrelerce uzaklıktaki cezaevlerinde tutuldukları için duruşma salonlarına fiziki olarak gitmeleri fiiliyatta engellenmiş oluyor; adil yargılanma hakkının ihlaline sebep olacak bu uygulamanın gerekçesi ve izahı nedir? Bu uygulamanın yarattığı hak ihlallerinin giderilmesi için Bakanlığın herhangi bir çalışması var mıdır?
10. Tamamen rızaya ve tercihe dayalı olarak kullanılması gereken SEGBİS sisteminin, "Ödenek yok" gerekçesiyle, mahkeme salonlarına götürülmeyen tutuklu yurttaşlarımıza dayatıldığı iddialarının gerekçesi ve izahı nedir?
11. S ve Y tipi cezavlerinde yaşanan, kamuoyuna yansıyan tüm bu uygulamaların yarattığı hak ihlallerinin giderilmesi için Bakanlık tarafından ne gibi tedbirler alınacaktır?